

שאלות ותשובות לשינון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף נב עמוד א

- א] האם מותר לעזו לצאת לרשות הרבים באפסר ?
- ב] קשר פרה אדומה באפסר, האם נפסלה משום משא ?
- ג] מהו ביאור דברי המשנה "כל בעלי השיר יוצאים בשיר ונמשכים בשיר" ?

- א] קשור בראשה: אסור. הואיל וראשה צר יש לחוש שיפול ויטלטלו. תחוב בחור שבקרנה: מותר, שאין חשש שיפול. בזקנה: ספק. מותר, כיון שלא תנסה לנתק האפסר מחמת הכאב בתלישת הזקן. או אסור, שמא האפסר יפול מעצמו ויטלטלו ברשות הרבים.
- ב] לא נפסלה, ואף שסתם פרה נשמרת בלא רצועה. וקשה, הרי לרב שמירה יתירה נחשבת משא. ותירצו:
1. מדובר שהולכה מעיר לעיר, והאפסר נחוץ כדי שלא תפנה למקום מרבצה.
2. פרה אדומה דמיה יקרים, וצריכה שמירה יתירה משעת לידתה.
3. מדובר בפרה מרדנית שצריכה שמירה יתירה.
- ג] רב הונא: בהמה יוצאת לרשות הרבים בשיר הכרוך סביב צוארה, לְשֵׁם נוי. ונמשכת לְשֵׁם שמירה ברצועה הקבועה בשיר. שמואל: יוצאת בשיר המשמש למשיכתה ושמירתה. אבל אסורה לצאת בשיר הכרוך בצוארה לשם נוי. **ברייתא**: יוצאת כשרצועת השיר כרוכה סביב צוארה ברווח, כאופן שאם תנסה לברוח יוכל להכניס ידו בין הכריכה לצואר ולמשוך בו. [שיר הוא קולר סביב הצואר וקבועה בו טבעת בה מכניסים רצועה].

שאלות ותשובות לשינון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף נב עמוד ב

א] טבעת של אדם שנותן באצבעו לנוי, או טבעת של כלי, האם
הן מקבלות טומאה ?

ב] האם טבעת של בהמה מקבלת טומאה ?

ג] האם אפשר לטבול שיר טמא בעודו על צואר הבהמה ?

ד] שיר טמא שהכהו בפטיש עד שנתרחב הנקב, מדוע אינו
נטהר בלא טבילה מחמת שינוי המעשה בגופו ?

ה] האם יש חילוק בדין בין מחט נקובה לשאינה נקובה ?

א] אדם: העשויה מתכת, מקבלת טומאה. ואין חילוק אם יש לה חותם, וממה עשוי החותם.
העשויה עץ טהורה, שפשוטי כלי עץ הוא.

כלי: המחוברת לכלי, מקבלת טומאה בתורת יד לכלי. המנותקת מהכלי, טהורה.

ב] אינה מקבלת טומאה. וקשה מדברי המשנה ששיר מקבל טומאה. ותירצו:

ר' יצחק: מדובר בשיר שנעשה לתכשיט אדם ונטמא, ולאחר מכן ייחדו לבהמה.

רב יוסף: שיר נחשב ככלי לתשמיש האדם, הואיל ומושך בו את הבהמה.

ג] מותר, ובלבד שהטבעת הקבועה בשיר אינה חוצצת בין השיר למים. כגון:

1. שיר המורכב מטבעות רחבות, ויש רווח במקום דיבוק הטבעות.

2. הכה בשיר בפטיש עד שנתרחב הנקב סביב.

ד] רב יוסף: גם לאחר שהכהו, השיר עודנו משמש למשיכת הבהמה.

ר' יצחק: שינוי מעשה מטהר רק במעשה של קלקול בכלי, וכאן מתקנו לצורך הבהמה.

ה] הוצאה: היוצא במחט נקובה בשבת חייב חטאת. אינה נקובה פטור, שהיא תכשיט.

מוקצה: בין נקובה ובין אינה נקובה אינן מוקצה, שראויות לנטילת הקוץ.

טומאה: ניטל חורה או חודה, או העלתה חלודה, העומדת להינקב וטרם ניקבה, טהורה.

שאינו עומדת להינקב ושעשויה לתכשיט, נגמרה מלאכתה ומקבלת טומאה.

שאלות ותשובות לשינון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף נג עמוד א

- [א] האם חמור יוצא לרשות הרבים במרדעת ?
- [ב] האם חמור יוצא לרשות הרבים באוכף ?
- [ג] האם מותר ליתן מרדעת או אוכף על החמור שבחצר, או לתלות טרסקל בצואר בהמה ?
- [ד] כיצד מותר להוריד אוכף שעל גבי החמור ?
- [ה] האם מותר לבהמה לצאת לרשות הרבים עם דבר השומרה מנוק ?

- [א] קשורה לו מערב שבת: יוצא.
אינה קשורה: אינו יוצא שמא תיפול, ובעליה יגביהנה ויטלטלנה ברשות הרבים.
קשרה בשבת: אינו יוצא בה, שנידונית כמשא ולא כמלכוש (רש"י נד:).
- [ב] תנא קמא: אסור לצאת בו, ואף שקשור לו מערב שבת.
רשב"ג: קשור מערב שבת, יוצא בו. ובלבד שלא יראה שרוצה להטעינו משא.
- [ג] מרדעת: מותר ליתן על החמור להצילו מצער צינה.
אוכף: אסור ליתן על החמור, שנראה כמטעינו משא.
טרסקל [סל מלא שעורים]: מותר לתלותו על צואר בהמה, שיש לה צער לשוח לארץ.
כוונתו לענגה: לרב, מותר לתלותו שלא תטרח להתכופף לארץ.
לשמואל ולר' יוחנן, אסור.
- [ד] מוליכו הולך ושוב עד שהאוכף נופל מאליו. אבל אסור לטלטל את האוכף בידו:
1. הואיל וניתן להסירו שלא בידים.
2. אין לחמור צער אם האוכף נשאר עליו ומחממו, כיון שלחמור קר תמיד.
- [ה] יוצאת: בתחבושת שעל מכה. בעץ הקשור לעצם שבורה. בקמיע המומחה לבהמה.
אינה יוצאת: בסנדל כדי שלא יזיקה האבנים. בדבר המגן עליה מפני עין הרע.
בקמיע המומחה לאדם, שמא לא יועיל, לפי שלבהמה אין מזל.

שאלות ותשובות לשינון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף נג עמוד ב

- א** האם מותר לסוך מכה בשמן או להסיר גלדי מכה ?
- ב** האם רפואה לבהמה בכלל הגזירה משום שחיקת סממנים ?
- ג** היתה בהמתו מחוץ לתחום, האם מותר לקוראה שתבא אליו ?
- ד** האם מותר לעז לזאת לרשות הרבים כשכיס קשור על דדיה ?

- א** לאדם מותר. לבהמה, לרב מותר ואפילו לתענוג. לשמואל, מותר רק למניעת צער.
- ב** חכמים: בכלל הגזירה. ר' יאשיה ורבא: אינה בכלל הגזירה. **נפקא מינה:**
- בהמה שאכלה כרשינים ואחזה חולי, האם מותר להריצה בחצר כדי שתשלשל.
 - בהמה שאחזה דם ויש לה צער, האם מעמידה במים שתצטנן, כיון שאין דרך לקרר בהמה, וניכר שעושה כן לצורך רפואה.
- [אדם שאחזו דם, רשאי לעמוד במים, שאינו ניכר שעושה כן לרפואה אלא כמיקרו].
- ג** מחוץ לתחום בעליה: אסור לקוראה, שמא הבעלים יצא מחוץ לתחומו כדי להביאה. תוך תחומו אך מחוץ לתחומה [שמסרה לרועה]: קוראה שתבא, אף שגורם לה לצאת מחוץ לתחומה. אבל אסור להביאה בידים.
- ד** ר' יוסי [ושמואל]: אסור, מפני שהכיס נחשב משא.
- ר' מאיר: מותר, שנחשב כמלבוש. ובלבד שמהודק ואין חשש שיפול ויטלטלו ברה"ר.
- ר' יהודה [ורב]: מותר אם קשר את הכיס לייבש את החלב שבדד, מפני שמהודק יפה. אסור אם קשרו כדי לשמור על החלב. **הטעם:**
- הכיס רפוי ועלול ליפול, ויבא לטלטלו ברשות הרבים (רש"י במשנה).
 - העז טוענת חלב בכיס, והוא כמשא (רש"י בגמרא).
- ר' יהודה בן בתירא: הואיל וקשה להבחין איזה כיס לייבש ואיזה לחלב, הכל אסור.

שאלות ותשובות לשינון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף נד עמוד א

- א** מה הם לבובין, והאם אילים יוצאים כך לרשות הרבים ?
- ב** האם רחלות יוצאות שחוזות, כבולות או כבונות ?
- ג** מה הם מטולטלת, עקוד ורגול, שאין הבהמה יוצאת כך לרשות הרבים ?
- ד** באלו אופנים אסור להוציא בהמה לרשות הרבים מפני שנראה כמוליכה לשוק ?

- א** לבובין: 1. שני אילים הקשורים זה לזה, כדי שלא יברחו. 2. עור קשור כנגד לבם, כדי שלא יפלו זאבים על לבם. 3. עור קשור תחת זכרותם, כדי שלא יעלו על הנקבות. הדין: לחכמים, יוצאים לבובין. לר' יוסי אסור.
- ב** שחוזות: זנבן קשור כלפי גבן כדי שיעלו עליהן זכרים. כבולות: זנב קשור כלפי מטה, כדי שלא יעלו עליהן הזכרים. באופנים אלו ושחוזות וכבולות, לחכמים יוצאות כך, ור' יוסי אוסר. כבונות: ביום לידתן קושרים סביבן בגד כדי שלא תיטנפנה ויעשו מצמרן בגדי מילת. ומותר אפילו לר' יוסי, משום שהבגד שומר על צמרן והוא כתכשיט.
- ג** מטולטלת: יש מפרשים, רצועה הקשורה תחת הזנב להחזיק את המשא שלא יפול. ויש מפרשים כר תחת זנבו, להגן עליו שלא ישרט. ולרש"י, זו מרדעת. וחששו שתיפול ויטלטלנה ברשות הרבים [אך אם קשרה גם לרכתן, יוצאת בה]. עקוד: 1. רגלו הקדמית קשורה לאחורית. 2. קושר שתי הידים או שתי הרגלים יחד. רגול: פרק התחתון של רגל אחת קשור לפרק העליון שלה, למנעה מלברוח.
- ד** 1. אסור לקשור גמלים זה לזה, ולמשוך בגמל הראשון והאחרים נמשכים אחריו. 2. אסור לבהמה לצאת כשפעמון בצוורה, ואפילו הוא פקוק ואינו משמיע קול.